

Î N C H E I E R E

17 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului depus de către Eugen Popovici, reprezentat de avocatul Radu Dumneanu,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Eugen Popovici împotriva Judecătoriei Orhei, cu participarea terțului Consiliul Superior al Magistraturii, privind obligarea emiterii actului administrativ individual, împotriva deciziei din 09 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă :

La 06 octombrie 2020, Eugen Popovici a depus cerere de chemare în judecată împotriva Judecătoriei Orhei, solicitând obligarea emiterii actului administrativ prin care să se dispună achitarea drepturilor salariale în valoare de 406 817,39 de lei cu titlu de achitare a salariului pentru perioada suspendării din funcție în perioada 13 noiembrie 2018 – 07 iulie 2020, a penalității în valoare de 460 724,66 de lei, pentru neachitarea în termen a salariului cât și a prejudiciului moral în mărime de 41 300 de lei.

Prin încheierea din 18 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani în proces a fost atras în calitate de terț Consiliul Superior al Magistraturii (f.d. 66).

În motivarea acțiunii Eugen Popovici a indicat că, la 13 noiembrie 2018, în rezultatul examinării demersului din 12 noiembrie 2018 a Procurorului General, Eduard Harunjen, prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii s-a dispus aplicarea în privința sa a măsurii procesuale de constrângere sub formă de suspendare provizorie din funcție.

Temei pentru a dispune suspendarea din funcție, au servit informațiile cu privire la punerea sub învinuire la 02 noiembrie 2018, fiindu-i incriminată comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 30, art. 33, art. 42 alin. (2), art. 45, art. 324 alin. (3) lit.a) și art. 42 alin. (2) și alin. (4) și art. 243 alin. (2) lit. b) din Codul penal.

Prin ordonanța din 05 mai 2020, emisă de către procurorul în Procuratura Anticorupție, Alexandru Găină, s-a dispus scoaterea integrală de sub urmărire penală și clasarea procesului, în partea în care a fost vizat în cursul investigațiilor.

În calitate de temei de fapt, pentru a se dispune scoaterea de sub urmărire penală, s-a indicat lipsa circumstanțelor de pretindere, acceptare și/sau primire a sumelor de bani pentru a îndeplini acțiuni în exercitarea atribuțiilor prevăzute de Lege, iar în calitate de temei de drept, au fost invocate prevederile art. 275 pct. 3) din Codul de procedură penală.

În legătură cu scoaterea integrală de sub urmărire penală, în baza cererilor din 02 iunie 2020 și 03 iulie 2020, prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii din 07 iulie 2020, s-a dispus anularea suspendării din funcție și reluarea activității de judecător la Judecătoria Orhei, cu repunerea în drepturile avute anterior.

Prin ordinul nr.323/P din 07 iulie 2020, emis de Președintele Judecătoriei Orhei s-a dispus reîncadrarea în funcția de judecător în cadrul Judecătoriei Orhei (sediul Central), începând cu 07 iulie 2020.

În același timp, pentru executarea Hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii din 07 iulie 2020, prin care s-a dispus inclusiv repunerea în drepturile avute anterior, s-a adresat către Consiliul Superior al Magistraturii și la Judecătoria Orhei cu cerere prin care a solicitat identificarea surselor financiare și dispunerea achitării salariului și tuturor plăților cuvenite pentru perioada suspendării din funcție și anume din 13 noiembrie 2018 până la data reîncadrării în funcția de judecător în Judecătoria Orhei (hotărârea fiind din 07 iulie 2020) și emiterea actului administrativ, prin care să se dispună achitarea salariului și a plăților cuvenite pentru perioada suspendării din funcția de judecător.

A menționat că prin răspunsul din 16 iulie 2020, parvenit de la Judecătoria Orhei, s-a comunicat că, autoritatea respectivă nu este obligată să execute Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.179/16 din 07 iulie 2020 în partea privind achitarea salariului și a plăților cuvenite pentru perioada suspendării din funcție.

Prin răspunsul din 12 august 2020, parvenit de la Consiliul Superior al Magistraturii, s-a indicat că executarea Hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii în partea care îl vizează, reprezintă obligația Judecătoriei Orhei, care dispune de buget propriu și care are obligația de a achita drepturile salariale ale judecătorilor.

Prin cererea din 17 august 2020, depusă la Judecătoria Orhei, înregistrată în Registrul de intrare a corespondenței cu nr.7691, care a avut ca obiect pretenția cu privire la executarea Hotărârii Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr.179/16 din 07 iulie 2020, a solicitat emiterea actului administrativ și achitarea drepturilor salariale ce i se cuvin pentru perioada suspendării din funcția de judecător, de la 13 noiembrie 2018 până la 07 iulie 2020, inclusiv plățile pentru concediile neutilizate în perioada menționată, să fie calculate și achitate penalitățile prevăzute de legislația muncii în legătură cu întârzierea achitării în termen a drepturilor salariale.

Prin răspunsul nr.333/1/p din 19 august 2020 primit la 03 septembrie 2020 de la Judecătoria Orhei, s-a indicat asupra executării Hotărârii Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr.179/16 din 07 iulie 2020 prin emiterea la 07 iulie 2020 a ordinului nr. 323/P din 07 iulie 2020 și s-a invocat lipsa în hotărârea precitată a mențiunii privind achitarea plăților salariale de către Judecătoria Orhei, s-a refuzat în satisfacerea cererii privind achitarea drepturilor salariale pentru perioada suspendării din funcția de judecător

de la 13 noiembrie 2018 până la 07 iulie 2020, inclusiv plățile pentru concediile neutilizate în perioada menționată, calcularea și achitarea penalităților, prevăzute de legislația muncii, în legătură cu întârzierea achitării în termen a drepturilor salariale.

A menționat reclamantul că acțiunile administrației Judecătoriei Orhei sunt neîntemeiate și se impune obligarea acestei autorități să emită actul administrativ pentru a dispune achitarea drepturilor salariale pentru perioada în care a fost suspendat din funcția de judecător or, potrivit legislației administrative Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.179/16 din 07 iulie 2020, prin care s-a dispus repunerea în drepturile avute anterior, din motivul că a fost comunicată Judecătoriei Orhei, a devenit obligatorie pentru executare, este valabilă și are forța lucrului decis, iar achitarea drepturilor salariale ale judecătorilor se face din bugetul Judecătoriei în care își exercită activitatea.

Reclamantul a susținut că răspunsul nr.333/1/p din 19 august 2020, recepționat la 03 septembrie 2020 de la Judecătoria Orhei nu conține informația cu privire la exercitarea căilor de atac, fapt pentru care termenul în care poate fi depusă cererea în ordinea contenciosului administrative este de un an de zile.

A indicat reclamantul că circumstanțele de fapt expuse raportate la normele de drept, denotă faptul că, în rezultatul suspendării din funcție în perioada 13 noiembrie 2018 – 07 iulie 2020, în condițiile în care nu existau premisele care ar fi permis această măsură, denotă dreptul de a i se achita salariul pentru întreaga perioadă în care a fost suspendat din funcție și obligația Judecătoriei Orhei, în care exercită atribuțiile de judecător de a-i achita drepturile salariale indicate.

A solicitat încasarea din contul Judecătoriei Orhei a drepturilor salariale în sumă de 406 817,39 de lei pentru perioada suspendării din funcție 13 noiembrie 2018 – 07 iulie 2020.

La fel, ținând cont de faptul că Legea prevede că salariul se achită lunar, precum și obligația debitorului de a achita o penalitate în mărime de 0,3 la sută pentru fiecare zi de întârziere din suma neplătită în termen, a solicitat reclamantul încasarea inclusiv a sumei de 460 724,66 de lei cu titlu de penalitate pentru neachitarea în termen a salariului cât și a prejudiciului moral în mărime de 41 300 de lei.

Prin încheierea din 26 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a declarat inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Eugen Popovici împotriva Judecătoriei Orhei privind obligarea emiterii actului administrativ individual și repararea prejudiciului cauzat, în partea ce ține de pretențiile privind repararea prejudiciului moral (f.d.133-134).

Prin hotărârea din 26 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a respins acțiunea de contencios administrativ depusă de Eugen Popovici împotriva Judecătoriei Orhei, cu participarea terțului Consiliul Superior al Magistraturii, privind obligarea emiterii actului administrativ individual (f.d.138, 144-149).

Conform avizelor de recepție anexate, se constată că Eugen Popovici la 10 martie 2021 a recepționat dispozitivul hotărârii (f.d.141), iar la 31 martie 2021 a recepționat hotărârea motivată (f.d.151).

La 01 martie 2021, Eugen Popovici a depus cerere de apel nemotivată (f.d.143), iar la 27 aprilie 2021 a depus motivarea apelului împotriva hotărârii din 26 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând casarea integrală a hotărârii contestate, rejudecarea cauzei și emiterea unei decizii prin care să fie admisă acțiunea (f.d.155-162).

Prin decizia din 09 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea de apel declarată de Eugen Popovici și s-a menținut hotărârea din 26 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d.181, 182-192).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut ca justă și întemeiată concluzia instanței de fond cu privire la respingerea cerințelor reclamantului or, reclamantul a fost privat de dreptul de a munci și a primi salariu, anume prin demararea urmăririi penale și acțiunile/măsurile procesuale efectuate în privința acestuia.

Ca urmare, în partea ce ține de mecanismul de reparare a prejudiciului cauzat, urmează a se acționa în corespundere cu Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr.1545 din 25.02.1998, dar nu prin solicitarea de achitare a salariului și penalității de la Judecătoria Orhei, unde reclamantul activează în calitate de judecător or, salariul nu i-a fost achitat anume în legătură cu începerea urmăririi penale.

Instanța de apel a stabilit că, contrar argumentelor invocate de apelant, instanța de fond just a conchis că, pârâtul a executat Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 179/16 din 07 iulie 2020, dispunând repunerea lui Eugen Popovici în funcția de judecător. Însă, în partea ce ține de plățile salariale ratate, după cum întemeiat a reținut și instanța de fond, acestea urmează a fi recuperate prin intermediul mecanismului instituit de Legea nr. 1545 din 25.02.1998.

Instanța de apel a constatat că nu pot fi reține argumentele apelantului, deoarece acesta interpretează eronat normele de drept și situația de fapt, iar soluția primei instanțe este rezultatul unei interpretări corecte a normelor de drept material, cu aprecierea juridică cuvenită a probelor.

La 09 iulie 2021, Eugen Popovici, reprezentat de avocatului Radu Dumneanu, a depus cererea de recurs motivată (f.d.194-202) împotriva deciziei din 09 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea hotărârii din 26 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și a deciziei din 09 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei decizii noi de admitere a acțiunii (f.d.194-202).

În motivarea recursului, Eugen Popovici și-a manifestat dezacordul cu soluția instanțelor de judecată, invocând motivele de fapt și de drept indicate, atât în cererea de chemare în judecată, cât și în cererea de apel.

A menționat că argumentele invocate în hotărârile contestate sunt vădit neîntemeiate or, nu statul și nu organul de urmărire penală și/sau judecătorul de instrucție a dispus suspendarea din funcție a judecătorului, în acest sens reprezentanții organului de urmărire penală doar au înaintat demersul prevăzut de art. 200 din Codul de procedură penală, prin care s-a solicitat suspendarea judecătorului din funcție. Respectiv suspendarea din funcție a judecătorului a reprezentat decizia adoptată la discreția exclusivă a angajatorului, în lipsa a careva probe din care să rezulte comiterea a careva infracțiune și, arbitrar, fără a avea acces la materialele cauzei penale pentru a justifica ingerința admisă în drepturile acestuia, fapt care justifică responsabilitatea anume a angajatorului de a compensa prejudiciul în legătură cu împiedicarea dreptului de a munci.

A susținut că în legătură cu scoaterea integrală de sub învinuire penală, în baza cererilor din 02 iunie 2020 și 03 iulie 2020, prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii din 07 iulie 2020 s-a dispus anularea suspendării din funcție și reluarea activității de judecător la Judecătoria Orhei, cu repunerea în drepturile avute anterior.

Potrivit specificului organizării activității instanțelor judiciare, anume Judecătoria Orhei este entitatea care gestionează bugetul în care urma să fie programată suma de bani pentru achitarea salariilor în calitate de judecător și care în legătură cu încetarea urmăririi penale în cauza în care a fost vizat judecătorul, anume Judecătoria Orhei are obligația de a achita toate drepturile salariale pentru perioada în care a fost suspendat fără temei din funcția deținută. Potrivit legii, achitarea drepturilor salariale ale judecătorilor se face din bugetul judecătoriei în care judecătorul își exercită activitatea.

Potrivit art. 24 alin. (1) lit.a) din Legea cu privire la statutul judecătorului, judecătorul poate fi suspendat din funcție, la cerere sau din oficiu, prin hotărâre a Consiliului Superior al Magistraturii, dacă în privința lui se începe urmărirea penală, pînă la rămânerea definitivă a hotărârii în cauza respectivă. Alin. (2) prevede că în cazul suspendării din funcție a judecătorului, salariul acestuia se plătește în condițiile legii, iar potrivit art. 4 alin. (4) lit.c) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, întru exercitarea funcțiilor sale, Consiliul Superior al Magistraturii are următoarele competențe în domeniul administrării instanțelor judecătorești - examinează, confirmă și propune în modul stabilit de legislația în vigoare, proiectul bugetelor instanțelor judecătorești, situație din care rezultă că salariile judecătorilor, inclusiv cele neachitate pe perioada suspendării acestora din funcție, urmează a fi achitate din bugetul instanței de judecată în care își exercită activitatea.

A menționat că prin cererea de chemare în judecată nu s-a solicitat recuperarea prejudiciului cauzat în legătură cu tragerea la răspundere penală, ci a drepturilor salariale în legătură cu dispunerea suspendării din funcție anume de către angajator.

Conform art. 244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată la 09 iunie 2021.

Instanța de recurs constată că la materialele cauzei lipsesc informații privind notificarea părților a dispozitivului deciziei contestate, iar potrivit avizului de recepție DS8003421923AS (f.d.203), se constată că la 07 august 2021, Eugen Popovici, a recepționat decizia motivată.

La 09 iulie 2021, Eugen Popovici, reprezentat de avocatul Radu Dumneanu, a depus cerere de recurs motivată (f.d.194-202) împotriva deciziei din 09 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea hotărârii din 26 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și a deciziei din 09 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei decizii noi de admitere a acțiunii. Astfel, instanța de recurs consideră că recursul a fost depus cu respectarea termenului prevăzut de art. 245 din Codul administrativ.

La 04 octombrie 2021, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia cererii de recurs depusă de Eugen Popovici, reprezentat de avocatul Radu

Dumneanu, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d.207).

La 14 octombrie 2021, prin intermediul oficiului poștal (f.d.213) Judecătoria Orhei a depus referință prin care a solicitat a fi considerată inadmisibilă cererea de recurs declarată de Eugen Popovici, reprezentat de avocatul Radu Dumneanu (f.d.212).

La 05 noiembrie 2021, Consiliul Superior al Magistraturii a depus referință prin care a menținut poziția expusă în referința depusă la 11 ianuarie 2021, iar cât privește aprecierea admisibilității și temeiniciei cererii de recurs a lăsat la discreția instanței de recurs (f.d.214-216).

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul inadmisibil, din următoarele motive.

Prin prisma art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că din Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Instanța de recurs reține că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ.

În context, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și

interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de către Eugen Popovici, reprezentat de avocatul Radu Dumneanu, este inadmisibilă.

În conformitate cu prevederile art. art. 230, 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de către Eugen Popovici, reprezentat de avocatul Radu Dumneanu, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecători

Nina Vascan

Victor Burduh